

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA

I. Postanowienia wstępne

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych zawartych w podstawie programowej .

Celem oceny ucznia jest:

- informowanie ucznia o poziomie osiągnięć edukacyjnych;
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- udzielenie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce;
- dostarczenie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce i szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.
- monitorowanie bieżącej pracy ucznia

II. Formy i zasady oceniania ucznia

1. Ocenie podlega wiedza i umiejętności, w tym praca w grupie i praca na lekcji .
2. Pomiar osiągnięć uczniów może odbywać się za pomocą następujących narzędzi:
 - a) sprawdziany – podsumowują wiadomości, obejmują cały dział lub jego część, czas trwania do 1 godziny lekcyjnej, są zapowiadane przez nauczyciela co najmniej tydzień wcześniej. Są zapisane w dzienniku elektronicznym. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, uczeń powinien go napisać w terminie tygodnia od pojawienia się w szkole. W sytuacjach losowych może być to dłuższy termin.
 - b) kartkówki – obejmują 1 – 3 lekcji, czas trwania 5 – 20 minut, nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela
 - c) odpowiedzi ustne – obejmują ostatnią lekcję
 - d) ćwiczenia praktyczne np. umiejętność resuscytacji, udzielania pomocy przy utracie przytomności itp.
 - e) zadania domowe (sprawdzane wrywkowo). Uczeń, który nie zrobił zadania domowego otrzymuje adnotację w dzienniku bz (brak zadania)
 - f) prace dodatkowe - nie są obowiązkowe. Dla uczniów zdolnych mogą być zadawane dodatkowe zadania nadobowiązkowe o podwyższonym stopniu trudności. Najniższa ocena za taką pracę to ocena dobra.
 - g) praca w grupie- wszyscy uczniowie tworzący grupę otrzymują taką samą ocenę. W wyjątkowych wypadkach uczeń, który nie angażuje się w pracę grupy może otrzymać ocenę inną niż pozostali.
 - h) udział w konkursach, olimpiadach przedmiotowych oraz różnorodnych projektach edukacyjnych związanych bezpośrednio z przedmiotem.
 - i) praca na lekcji- za pracę na lekcji uczeń może uzyskać ocenę. Pod pojęciem pracy na lekcji rozumiemy: udzielanie prawidłowych odpowiedzi, udział w dyskusji, zaangażowanie w wykonywane zadania i ćwiczenia.
 - j) referat, projekt, prezentacja multimedialna, wykonanie pomocy dydaktycznych- również podlegają ocenie.
 - k) quizy, gry, zabawy interaktywne

Testy, sprawdziany i kartkówki są oceniane w systemie punktowym:

- 0% - 30% pkt – ocena niedostateczna (ndst)
- 31% do 50% pkt – ocena dopuszczająca (dop)
- 51% do 74% pkt – ocena dostateczna (dst)
- 75% do 90% pkt – ocena dobra (db)
- 91% do 97% pkt – ocena bardzo dobra (bdb)
- 98% do 100% ocena celująca (cel)

III. Zasady i formy poprawiania osiągnięć uczniów:

Termin podania wyników prac pisemnych nie powinien przekraczać 2 tygodni od czasu ich przeprowadzenia(może być przedłużony z powodu nieobecności nauczyciela lub klasy w szkole, ferii).Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną, dopuszczającą oraz dostateczną ze sprawdzianu. Negatywnie oceniony sprawdzian, uczeń może poprawiać tylko raz. Poprawa jest dobrowolna i musi odbyć się w ciągu 2 tygodni od rozdania poprawionych prac.

W sytuacjach losowych nauczyciel może wydłużyć ten termin. Poprawiona ocena zostaje zanotowana w dzienniku obok oceny wcześniej otrzymanej. Jeśli uczeń nie przystąpi do poprawy sprawdzianu, ocena wcześniejsza zostaje utrzymana. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu musi go napisać w czasie 2 tygodni po powrocie do szkoły lub w terminie dłuższym(sytuacje losowe). Nauczyciel ma prawo odmówić uczniowi prawa do poprawy sprawdzianu, kartkówki w przypadku, gdy podczas tejże pracy pisemnej uczeń:

- „ściągał”,
- pracował niesamodzielnie - rozmawiał z innymi,
- korzystał z urządzeń elektronicznych, telefonu i Internetu w niedozwolonym przypadku(podczas nauki stacjonarnej). Praca niesamodzielna (ściąganie) skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej bez możliwości poprawy.

Uczeń ma **prawo raz w semestrze** zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Jeżeli uczeń nie wykorzysta prawa do zgłoszenia nieprzygotowania w pierwszym semestrze to przechodzi ono na semestr kolejny. W sytuacjach

losowych np. długotrwałej choroby ucznia, może on zgłosić nieprzygotowanie więcej niż raz w semestrze.

Nieprzygotowanie należy zgłosić przed lekcją, nauczyciel zanotuje (np)

Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumiemy:

- nieprzygotowanie do lekcji (z zakresu ostatniej lekcji)
 - brak podręcznika, zeszytu
 - brak pomocy potrzebnych do lekcji.
-
- Nieprzygotowanie do zajęć NIE oznacza: nieprzygotowania do zapowiedzianych prac kontrolnych.

IV. Ustalanie oceny śródrocznej i końcoworocznej.

- Oceny cząstkowe uzyskane ze sprawdzianów, kartkówek, ćwiczeń praktycznych, odpowiedzi ustnych, prac domowych, pracy w grupach są równoważne. Nauczyciel może wystawić ocenę śródroczną (kończoworoczną) niższą lub wyższą od oceny wynikającej ze średniej w dzienniku elektronicznym , biorąc pod uwagę indywidualną pracę ucznia jego systematyczność, zaangażowanie oraz jego sukcesy w konkursach przedmiotowych lub innych działaniach popularyzujących przedmiot w szkole i poza nią w ciągu semestru (roku szkolnego).

V. Kryteria dla poszczególnych ocen:

- stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

spełnia wymagania na stopień bardzo dobry oraz posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program. Posiada wiedzę wykraczającą poza zakres materiału programowego, umie samodzielnie zdobywać wiedzę z różnych źródeł, wykazuje inicjatywę rozwiązywania konkretnych problemów w czasie lekcji i pracy pozalekcyjnej, wykonuje z własnej inicjatywy dodatkowe prace, wykonuje prace na rzecz szkoły. Jego wypowiedzi są przemyślane i nie zawierają żadnych błędów. Chętnie bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

- stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

opanował cały zakres wiedzy i umiejętności określonym programem nauczania przedmiotu w danej klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy. Pracuje samodzielnie w zakresie zadań teoretycznych oraz praktycznych. Na lekcje przychodzi przygotowany i bierze w niej czynny udział.

- stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

nie opanował w pełni wiadomości określonych programem w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawach programowych, poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania z zakresu przedmiotu.

- stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagania zawartych w podstawach programowych, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności.

- stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

ma braki w opanowaniu materiału programowego określonego w podstawach programowych, ale braki te nie przekraczają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.

- stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu, nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o elementarnym stopniu trudności.

VI. Kryteria oceny uczniów z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej:

- Ocenianie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych dostosowane jest do jego indywidualnych możliwości. Uwzględnia ono zalecenia opinii lub orzeczenia PPP, jego zaangażowanie w proces dydaktyczny oraz postępy w nauce.
- W ocenianiu uczniów z dysfunkcjami uwzględnione zostaną zalecenia poradni, takie jak:
- wydłużenie czasu wykonywania ćwiczeń praktycznych,
- możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenienie ich wykonania etapami,
- konieczność odczytania poleceń przekazywanych innym uczniom w formie pisemnej,
- branie pod uwagę poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia, a nie jego walorów estetycznych,
- możliwość (za zgodą ucznia) zamiany pracy pisemnej (praca klasowa lub sprawdzian) na odpowiedź ustną,
- podczas odpowiedzi ustnych zastąpienie pytań złożonych większą ilością prostych,
- obniżenie wymagań dotyczących estetyki zeszytu przedmiotowego,
- możliwość udzielenia pomocy w przygotowaniu pracy dodatkowej.

Uczniowie z dysleksją i dysortografią:

Słaba technika i tempo czytania, rzutują na ogólne zrozumienie tekstów i poleceń wobec czego nauczyciel:

- wydłuża czas przeznaczony na przyswojenie modułów tematycznych,
- wydłuża czas na udzielenie odpowiedzi ustnych,
- pozwala pisać sprawdzian w czasie dłuższym od pozostałych uczniów,
- dodatkowo wyjaśnia i nakierowuje na prawidłowy tok myślenia. Ilość błędów ortograficznych niewpływa w żaden sposób na końcową ocenę ze sprawdzianów, czy kartkówek i ocenę z prowadzenia zeszytu.

W indywidualnych, uzasadnionych przypadkach dopuszcza się, by na sprawdzianie uczeń wybrał sobie z gotowego zestawu połowę zadań (te, które są dla niego najłatwiejsze). Nauczyciel wydłuża uczniowi z dysfunkcjami czas potrzebny na poprawę oceny ze sprawdzianu. Dopuszcza się możliwość ustnego odpytywania podczas konsultacji indywidualnych.

VII. Sposoby informowania rodziców

- Wymagania edukacyjne oraz Przedmiotowe Zasady Oceniania udostępnione są do wglądu rodziców (prawnych opiekunów) na stronie internetowej szkoły a także u nauczyciela przedmiotu.
- Informacja o postępach ucznia udzielana jest przez nauczyciela w czasie konsultacji indywidualnych oraz spotkań wywiadowczych.
- W przypadku wystąpienia problemów w nauce dziecka, rodzice powiadamiani są za pośrednictwem wychowawcy lub dziennika elektronicznego o konieczności odbycia konsultacji z nauczycielem.

Rozkład materiału wraz z planem wynikowym

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

II etap edukacyjny (klasa VIII szkoły podstawowej)

Nr lekcji	Temat	Podstawa programowa	Zagadnienia – materiał nauczania	Oczekiwanie wiadomości i umiejętności Uczeń:	Kategoria	Poziom wymaga
1	Edukacja dla bezpieczeństwa – nowy przedmiot, nowe spojrzenie na własną aktywność osobistą i społeczną	I.1, II.1	<ul style="list-style-type: none"> –główne obszary tematyczne realizowane w ramach edukacji dla bezpieczeństwa –struktura nauczania przedmiotu –ocenie przedmiotowe (PSO) –podręcznik –metody, formy i środki dydaktyczne –zainteresowania i uzdolnienia w obrębie przedmiotu –źródła wiedzy pozapodręcznikowej 	<ul style="list-style-type: none"> –wymienia przesłanki przemawiające za realizacją przedmiotu –wymienia główne obszary tematyczne w ramach przedmiotu –wymienia główne metody pracy rekomendowane w obrębie przedmiotu –przedstawia zasady oceniania z przedmiotu –wskazuje najpopularniejsze źródła wiedzy pozapodręcznikowej –wyciąga przykłady form rozwoju swoich zainteresowań i uzdolnień korelujących z problematyką przedmiotu –przedstawia konstrukcję i omawia ogólną zawartość podręcznika do nauki przedmiotu 	V	<p>PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p> <p>P</p> <p>PP</p>
2	Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	I.1	<ul style="list-style-type: none"> –definicja bezpieczeństwa – bezpieczeństwo jako stan i jako proces –rodzaje bezpieczeństwa –podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa 	<ul style="list-style-type: none"> –definiuje bezpieczeństwo –wymienia rodzaje bezpieczeństwa –wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa –definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej –wymienia podmioty odpowiadające za 	AAA	<p>PPP</p> <p>A, F</p> <p>A</p> <p>PP</p> <p>P</p>

			–podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo państwa i jego obywateli	bezpieczeństwo kraju i jego obywateli		
3	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	I.2, I.3	<ul style="list-style-type: none"> –znaczenie geopolitycznych uwarunkowań położenia Polski i kształtowaniu jej bezpieczeństwa w ciągu dziejów i obecnie –filary współczesnego bezpieczeństwa Polski –polska aktywność na arenie międzynarodowej w zakresie zachowania bezpieczeństwa (relacje wielostronne, regionalne i dwustronne) –wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego 	<ul style="list-style-type: none"> –opisuje geopolityczne położenie Polski –omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego –omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski –opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski –wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) –wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie 	BB	PP PP P PP P
4	Źródła zagrożeń	II.1, III.6.a	<ul style="list-style-type: none"> –rodzaje zagrożeń (naturalne, spowodowane działalnością człowieka oraz społeczne) –postępowanie zapobiegawcze –podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń –system ratownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> –wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń –dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia –omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom –wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce 	AB	PP

			<p>w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> -numery alarmowe, Europejski Numer Alarmowy 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom -poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania 		
5	Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie	II.2	<ul style="list-style-type: none"> -system wykrywania skażeń i alarmowania -środki alarmowe i sygnały alarmowe -rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych i sposoby ich ogłaszania -zasady zachowania się po ogłoszeniu alarmu lub usłyszeniu komunikatu ostrzegawczego -przeciwdziałanie panice 	<ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania -wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze -rozdziela sygnały alarmowe -wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych -omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów -opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego -wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	B	

6	Ewakuacja	II.3, II.4	<ul style="list-style-type: none"> -definicja ewakuacji -stopnie ewakuacji -rodzaje ewakuacji (planowa, doraźna, samoewakuacja) -zasady zachowania podczas ewakuacji z budynku -wybrane znaki ewakuacyjne i informacyjne -szkolna instrukcja ewakuacji -ewakuacja z terenów zagrożonych -zasady zaopatrzenia w wodę i żywność w czasie ewakuacji -ewakuacja zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie -rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji -opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku -rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne -zna szkolną instrukcję ewakuacji -omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych -opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji -uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych 	B	P
7	Zagrożenia pożarowe	II.3, II.5	<ul style="list-style-type: none"> -przyczyny pożarów -zasady postępowania podczas pożaru -podręczny sprzęt gaśniczy i zasady jego rozmieszczania w budynkach -obsługa gaśnic i hydrantów wewnętrznych -gaszenie odzieży płonącej na człowieku oraz zarzewia ognia -wybrane znaki ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne przyczyny pożarów -opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru -omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole -opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego -rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej -wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku 	AB B, C B, C B B, C	PP
8	Zagrożenia powodziow	II.3, II.4, II.5	<ul style="list-style-type: none"> -przyczyny powodzi -ochrona 	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne przyczyny powodzi -wymienia zadania państwa w zakresie 	AA	PP

			<p>przeciwpowodziowa w Polsce</p> <ul style="list-style-type: none"> -pogotowie przeciwpowodziowe i alarm powodziowy -zasady zachowania się podczas powodzi i po opadnięciu wód powodziowych -zapasy na wypadek powodzi 	<p>ochrony przeciwpowodziowej</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi -opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych -planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej -uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi 	<p>^B B</p> <p>B, F</p> <p>B, E</p>	<p>P</p> <p>PP</p>
9	Ekstremalne warunki pogodowe	II.5	<p>-charakterystyka zagrożenia i zasady postępowania podczas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur • gwałtownych burz 	<p>-wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka</p> <p>-opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur</p> <p>-omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz</p>	<p>^A B</p> <p>B, F</p>	<p>P</p>

12	Powtórzenie materiału z zakresu bezpieczeństwa oraz postępowania w sytuacjach zagrożeń	I.1, I.2, I.3, II.1, II.2, II.3, II.4, II.5	<ul style="list-style-type: none"> –powtórzenie i utrwalenie wiadomości przekazanych w ramach poprzednich jednostek dydaktycznych –usystematyzowanie zdobytych wiadomości –przygotowanie uczniów do zaplanowanej formy kontroli wiedzy i umiejętności (prezentacja form i zakresu oraz narzędzi dydaktycznych przewidzianych do realizacji) 	<ul style="list-style-type: none"> –łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy –dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań –proponuje własne – alternatywne – rozwiązania –sprawnie operuje poznanym słownictwem –trafnie argumentuje –sprawnie realizuje inscenizowane działania ratownicze –dysponuje wiedzą pozapodręcznikową –rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu 	<p>B</p> <p>C, D</p> <p>DF B</p> <p>D, E C, E</p> <p>D D, F</p>	<p>PP</p> <p>PP</p> <p>P PP</p> <p>PP PP</p>
13	Próbna ewakuacja	II.2, II.3, II.4, II.5	<ul style="list-style-type: none"> –ewakuacja realizowana na podstawie szkolnej instrukcji ewakuacji, przy wykorzystaniu obowiązujących procedur, sygnałów i dróg ewakuacji; realizowana w obecności obserwatora z ramienia PSP (lub organu prowadzącego szkołę) –omówienie istotnych elementów zachowania uczniów i personelu szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> –zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji –rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej –zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji –prawidłowo wykonuje nakazane czynności –wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób –zachowuje spokój i opanowanie 	<p>A</p> <p>B</p> <p>BC</p> <p>D, E</p> <p>E</p>	<p>P</p> <p>PP P PP</p> <p>P</p>
14	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	III.1, III.3, III.5	<ul style="list-style-type: none"> –pierwsza pomoc – definicja i zakres –obowiązek (prawny i moralny) udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> –wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” –określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym –wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu 	<p>B</p> <p>B, E</p> <p>B</p>	<p>PP P P</p>

			<p>–podstawy anatomii i fizjologii człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • układ oddechowy • układ krążenia • układ nerwowy <p>–stan nagłego zagrożenia zdrowotnego</p> <p>–przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia</p>	<p>podstawowych funkcji życiowych</p> <p>–wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”</p> <p>–opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia</p> <p>–wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy</p>	B	PP P
15–16	Postępowanie w miejscu zdarzenia	III.1, III.2, III.3, III.4, III.6, III.7	<p>–bezpieczeństwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • świadka • ratownika • poszkodowanych • miejsca zdarzenia <p>–środki ochrony osobistej dla ratownika</p> <p>–bezpieczne zdejmowanie rękawiczek jednorazowych</p> <p>–wzywanie profesjonalnej pomocy, adekwatnie do zaistniałego zdarzenia – numery alarmowe, treść komunikatu</p> <p>–aplikacje telefoniczne przydatne w ratownictwie</p> <p>–transport poszkodowanych</p>	<p>–wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób</p> <p>–wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym</p> <p>–demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych</p> <p>–poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową</p> <p>–podaje numery alarmowe</p> <p>–podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy</p> <p>–opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych</p>	A	P PP PP
17–18	Pomoc osobie nieprzytomnej	III.8, III.9	<p>–łańcuch przeżycia</p> <p>–rola świadka zdarzenia</p> <p>–nagłe zatrzymanie krążenia (NZK)</p>	<p>–wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”</p> <p>–opisuje ogniwa łańcucha przeżycia</p> <p>–ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku</p>	BB C, E C, E	P PP

			<p>–ocena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpieczeństwa miejsca zdarzenia • przytomności poszkodowanego • stanu poszkodowanego (schemat ABC) <p>–przyczyny i objawy utraty przytomności</p> <p>–udrażnianie dróg oddechowych ocena oddechu</p> <p>–pozycja bezpieczna</p> <p>–ochrona termiczna i kontrolowanie stanu poszkodowanego</p> <p>–pierwsza pomoc w przypadku omdlenia</p>	<p>–ocena stan świadomości poszkodowanego</p> <p>–wymienia objawy utraty przytomności</p> <p>–ocena stan poszkodowanego wg schematu ABC</p> <p>–udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa)</p> <p>–wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej</p> <p>–sprawdza, czy poszkodowany oddycha</p> <p>–układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej</p> <p>–zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną</p> <p>–umiejętnie stosuje folię NRC</p> <p>–wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB</p> <p>–wymienia główne przyczyny omdlenia</p> <p>–charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie</p> <p>–udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia</p>	<p>A</p> <p>C, E</p> <p>C, E</p> <p>B, C</p> <p>C, E</p> <p>C, E</p> <p>C</p> <p>C, E</p> <p>B,</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>B</p> <p>C, E</p>	<p>PPP</p> <p>P</p> <p>PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
--	--	--	--	---	--	---

19–20	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	III.1, III.10	<ul style="list-style-type: none"> –definicja resuscytacji krążeniowo-oddechowej –przyczyny i typowe objawy NZK –podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych, dzieci i niemowląt (algorytm) –obsługa automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) z zaznaczeniem potrzeby wczesnego użycia urządzenia podczas RKO 	<ul style="list-style-type: none"> –definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” –opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej –wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności –omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci –wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) –stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO –opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego –przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	V C	PP PP _P PP
21	Apteczka pierwszej pomocy	III.12	<ul style="list-style-type: none"> –rodzaje apteczek pierwszej pomocy (wygląd, zawartość, rozmieszczenie) –wyposażenie apteczki pierwszej pomocy (podstawy prawne, przeznaczenie): <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • domowej • turystycznej –zastępcze i doraźnie improwizowane materiały opatrunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> –omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy –wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • turystycznej • domowej –opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy –proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia 	B A, B B B, C, F	PP P PP PP

22	Tamowanie krwotoków	III.13.a, III.13.b, , III.13.c, III.13.d, , III.13.e	<ul style="list-style-type: none"> –rodzaje ran i krwotoków –środki ochrony indywidualnej w kontakcie z płynami ustrojowymi –zakładanie opatrunku osłaniającego i uciskowego w obrębie kończyn –praktyczne sposoby opatrywania ran w zależności od miejsca zranienia 	<ul style="list-style-type: none"> –wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający –wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające –wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je –stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran –bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne –wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) –demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa 	A C, E A, B C, E C C, F C	P P P PP PP
23	Złamania i zwichnięcia	III.13.f, III.13.g, , III.13.h	<ul style="list-style-type: none"> –typowe objawy urazów kości i stawów oraz ich rodzaje –opatrywanie złamań, skręceń i zwichnięć –sposoby unieruchamiania kończyn –zastosowanie chusty trójkątnej –postępowanie ratownicze w przypadku urazów kręgosłupa –zapobieganie urazom przy pracy, w sporcie i podczas rekreacji 	<ul style="list-style-type: none"> –wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie –zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów –zakłada temblak –omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa –opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa –podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	B	PP P P PP PP

24	Oparzenia i odmrożenia	III.14	<p>–oparzenia termiczne i chemiczne – okoliczności, objawy, pierwsza pomoc</p> <p>–udar słoneczny i udar cieplny – objawy, pierwsza pomoc</p> <p>–wychłodzenie i odmrożenie – przyczyny, pierwsza pomoc</p> <p>–zapobieganie oparzeniom (środowisko domowe, małe dzieci)</p>	<p>–wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie</p> <p>–omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń <p>–demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny</p> <p>–proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci</p>	<p>A</p> <p>B, C</p> <p>C, F</p> <p>D, F</p>	P
----	-------------------------------	--------	--	--	--	---

27	Powtórzenie materiału z zakresu pierwszej pomocy	III.1, III.2, III.3, III.4, III.5, III.6, III.7, III.8, III.9, III.10, III.11, III.12, III.13, III.14	<p>–powtórzenie i utrwalenie wiadomości przekazanych w ramach poprzednich jednostek dydaktycznych</p> <p>–usystematyzowanie zdobytych wiadomości</p> <p>–przygotowanie uczniów do zaplanowanej formy kontroli wiedzy i umiejętności (prezentacja form i zakresu oraz narzędzi dydaktycznych przewidzianych do realizacji)</p>	<p>–łączy poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy</p> <p>–dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań</p> <p>–proponuje własne – alternatywne – rozwiązania</p> <p>–sprawnie operuje poznanym słownictwem</p> <p>–trafnie argumentuje</p> <p>–sprawnie realizuje działania ratownicze</p> <p>–dysponuje wiedzą pozapodręcznikową</p> <p>–rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu</p>	B C, D D, F B D, E C, E D D, F	PP PP P PP PP PP
----	---	---	---	--	---	-------------------------------------

28–29	Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia	IV.1, IV.2, IV.3, IV.5, IV.6	<ul style="list-style-type: none"> –definicja zdrowia i jego rodzaje –czynniki mające wpływ na zdrowie – zależne i niezależne od człowieka –zachowania prozdrowotne oraz krótko- i długoterminowe konsekwencje ich zaniedbania –zachowania ryzykowne i ich konsekwencje –wyznaczniki i parametry stanu organizmu –źródła informacji o świadczeniach i usługach medycznych oraz o zdrowiu –indywidualny plan troski o zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> –definiuje zdrowie –wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym –wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ –wymienia zachowania prozdrowotne –wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków –opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe –określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych –wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania –analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem –proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym 	<p>AB</p> <p>A</p> <p>A, E A</p> <p>B, E</p> <p>B, F</p> <p>A, C, F</p> <p>B, E</p> <p>B, E</p>	<p>PP PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p> <p>PP</p>
30	Choroby cywilizacyjne	IV.1, IV.2, IV.5, IV.6, IV.7	<ul style="list-style-type: none"> –podział i przykłady chorób cywilizacyjnych –przyczyny chorób 	<ul style="list-style-type: none"> –wymienia główne choroby cywilizacyjne –wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych 	<p>A</p> <p>A, B</p>	<p>PP PP</p>

			<p>cywilizacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> -wpływ stresu na zdrowie człowieka i sposoby walki z nim -profilaktyka chorób cywilizacyjnych oraz ich dotkliwe skutki społeczne -wybrane problemy zdrowia psychicznego (depresja, anoreksja, uzależnienia behawioralne) 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie -proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu -omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych -proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym 	BD	PP PP PP
31-32	Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie	IV.4, IV.6, IV.7	<ul style="list-style-type: none"> -komunikacja werbalna i niewerbalna -elementy komunikacji niewerbalnej -strefy dystansu komunikacyjnego -zasady aktywnego słuchania -zakłócenia w komunikacji -bariery komunikacyjne - asertywność: <ul style="list-style-type: none"> -techniki asertywnego odmawiania -obrona własnych granic -negocjacje 	<ul style="list-style-type: none"> -omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej -wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna i „komunikacja niewerbalna -wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej -charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego -wymienia zasady aktywnego słuchania -wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne -wymienia zasady asertywności -buduje komunikaty asertywne -odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury -proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji 	B, E B A,C,F C, F C, F B, E	P P PP PP PP
33	Powtórzenie materiału z zakresu	IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, IV.5, IV.6,	<ul style="list-style-type: none"> -powtórzenie i utrwalenie wiadomości przekazanych w ramach poprzednich 	<ul style="list-style-type: none"> -łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy -dostrzega słabe i mocne strony 	B C, D	PP PP

	profilaktyki zdrowotnej	IV.7	jednostek dydaktycznych –usystematyzowanie zdobytych wiadomości –przygotowanie uczniów do zaplanowanej formy kontroli wiedzy i umiejętności (prezentacja form i zakresu oraz narzędzi dydaktycznych przewidzianych do realizacji)	proponowanych rozwiązań –proponuje własne – alternatywne – rozwiązania –sprawnie operuje poznanym słownictwem –trafnie argumentuje –dysponuje wiedzą pozapodręcznikową –rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu	D, F B D, E D D, F	P PP P PP PP
--	--------------------------------	------	---	--	--------------------------------	--------------------------

Cele kształcenia to świadome – planowane i oczekiwane, a zarazem konkretne i wymierne – efekty edukacji. Zostały one podzielone na szczególnie wyodrębnione kategorie. Nadrzędnym celem jest jednak dobro ucznia, rozumiane jako jego wszechstronny, harmonijny rozwój i szkolny sukces.

Kategorie celów

Poziom I – wiadomości

A. Zapamiętywanie wiadomości (dyspozycja ucznia do przypominania sobie określonych nazw, terminów, praw, faktów i zasad)

B. Zrozumienie wiadomości (uczeń przedstawia poznane wiadomości według własnego schematu rozumowania, potrafi je systematyzować)

Poziom II- umiejętności

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych (umiejętność praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości według najczęściej występujących algorytmów zachowań).

D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach nietypowych i problemowych (świadczy o opanowaniu przez ucznia wiedzy z poziomów A i B oraz umiejętności z poziomu C, a także o swobodnym, syntetycznym stosowaniu posiadanych zasobów kompetencji do rozwiązywania skomplikowanych trudności)

Poziom III – postawy

E. Stosunek do społeczeństwa (chęć współpracy, nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów, więzi społecznych, przestrzeganie zasad współżycia i norm społecznych)

F. Potrzeby i aspiracje (świadomość potrzeby zdobywania wiedzy, rozwijanie własnych zainteresowań, uzdolnień)

Posługiwanie się opisanymi wyżej ogólnymi celami może sprawiać trudności w monitorowaniu sposobu i poziomu ich realizacji. Należy je zatem odpowiednio doprecyzować, dbając o ich kryterialną mierzalność. Płynne przejście od ogółu do szczegółu pozwalają osiągnąć cele operacyjne. Wszystkie czynności nauczyciela związane z realizacją właściwie zaplanowanej lekcji muszą zostać podporządkowane osiągnięciu poszczególnych celów operacyjnych.

Poziomy wymagań

P– wymagania konieczne, na ocenę dopuszczającą, obejmują wiedzę i umiejętności proste, łatwe do opanowania i zapamiętania dla każdego ucznia, niezbędne w dalszej edukacji, często przydatne w życiu. Wymagania podstawowe, na ocenę dostateczną, to zasób wiedzy i umiejętności możliwy do opanowania przez uczniów przeciętnych, średnio uzdolnionych, niewykraczający poza wymagania podstawy programowej, przydatny w życiu, znaczący w dalszej edukacji; wraz z wymaganiami poziomu K tworzy niezbędny zasób najistotniejszych wiadomości i umiejętności.

PP- wymagania rozszerzające, na ocenę dobrą, obejmują wiedzę i umiejętności bardziej złożone, o wyższym poziomie trudności, wymagające twórczego podejścia, stanowiące rozwinięcie wymagań opisanych wcześniej, zarówno w odniesieniu do szczegółowości, jak i przydatności w życiu codziennym. Nie są niezbędne w dalszej nauce. Wymagania dopełniające, na ocenę bardzo dobrą, stanowią zasób wiedzy i umiejętności

trudny do opanowania, wymagający dużego nakładu pracy, korzystania z różnych źródeł wiedzy. W życiu codziennym bywają przydatne rzadko, pośrednio.

W – wymagania wykraczające, na ocenę celującą, obejmują wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania; obrazują indywidualny wkład pracy i osobiste zainteresowania uczniów.